

Klaipėdos rajono savivaldybės pokyčio projekto ataskaita

A. Problemos identifikavimas

* Kuriamas pokyčio projektas turėtų padėti išspręsti šias švietimo bendruomenės problemas: 1) **mokytojų motyvacija** (didžioji dalis kūrybinės komandos narių, formalųjų ir neformaliųjų studijų dalyviai formaliuose ir neformaliuose pokalbiuose entuziastingai teigė, kad juos labai sudomino įsitraukimas į projekto vykdymą, visi noriai ėmėsi skaityti „Lyderių laiko“ projekto rekomenduojamus mokslinės pedagogikos leidinius, išreiškė nuomonę, kad entuziazmu gebės paveikti ir kitus savo ugdymo įstaigos pedagogus; 2) **nusiteikimas ir gebėjimas dirbti su ugdytiniais jų poreikius atliepiančiais aktyviaisiais ugdymo metodais** (identifikuojant pokyčio problemą tik pirmajame etape išsiskyrė nuomonės, antrame ir trečiame etape visi kūrybinės komandos nariai, remdamiesi savo ugdymo įstaigų situacija, kaip svarbiausią problemą įvardino būtent šią; 3) galiausiai kūrybinės grupės narių paskatinta derama mokytojų motyvacija, pažadintas suinteresuotumas, noras ir įgalinimas dirbti mokinių poreikius labiausiai atliepiančiais metodais padės spręsti svarbiausią problemą – **gerinti mokinių mokymosi pasiekimus**.

* **Pagrindinė pokyčio tikslinė grupė yra mokytojas**. Pokytis – mokytojo gebėjimas dirbti su Z kartos vaikais. Mokytojas, išmokęs dirbti aktyviaisiais ugdymo metodais, nebejaus kasdienės įtampos, dažniau galės džiaugtis „gerai pavykusia pamoka“, patirs mažiau konfliktų su ugdytiniais, jaus didesnę pasitenkinimą savo darbu; **Kitos tikslinės grupės (pokyčio projekto naudos gavėjai) yra mokinių tėvai**, į kurių namus grįžę po šiuolaikinės pamokos bruožais pasižyminčios pamokos, vaikai bus geresnės nuotaikos, su didesniu pasitenkinimu lankys ikimokyklinę ar priešmokyklinę įstaigą, mokyklą. Pokyčio naudos gavėjai vėlesniame etape bus **kitos ugdymo įstaigos ir galiausiai darbdaviai**, pas kuriuos nueis motyvuoti, 21 a. žmogui reikalingas specialiasias ir bendrąsias kompetencijas įvaldę jaunuoliai ir merginos.

* **Identifikuojant problemą ir kuriant jos sprendimo planą** pirmiausia remtasi kiekvieno kūrybinės komandos nario, kaip pedagogo profesionalo, kasdienio darbo patirtimi, be to, remtasi įžanginio renginio metu išsakyta mokinių, kaip to renginio dalyvių, nuomone, – kokią mokyklą, mokytojus ir jų darbo metodus jie norėtų regėti; remtasi gautais apklausų duomenimis dėl stipriųjų ir silpnųjų pusių identifikavimo iš visų kūrybinės grupės narių bendruomenių – mokinių, jų tėvų ir mokytojų – (bendrojo lavinimo mokyklos, ikimokyklinės įstaigos, Švietimo centras, Vaikų jaunimo laisvalaikio centras).

* Pačioje pirmoje konsultacijoje su dr. Alisa Miniotaite buvo sutarta savo veikloje **vadovautis tokiomis vertybėmis ir principais**: pagarba vienų kitiems, kolegialumas priimant sprendimus, bet kuriuo svarstomu klausimu yra svarbi kiekvieno dalyvaujančio nario nuomonė, - ji turi būti išgirsta, aptarta, svarbiausias veiklos tikslas – būsimas savivaldybės pokytis.

* **Į projekto įgyvendinimą įsitrauksime šias suinteresuotas grupes/institucijas**: Klaipėdos rajono vadovus, formaliojo ir neformaliojo ugdymo įstaigas, Švietimo skyrių, Švietimo centrą (jau ruošiasi vykdyti naujausios mokslinės pedagoginės lietarūros leidinių aptarimus), formalias ir neformalias jaunimo organizacijas, mokinius ir jų tėvus.

* **Dirbdami su konsultantais** išmokome labiau gerbti kolegų nuomonę, ne tik sakyti, bet ir išklausti kitus, priimant nutarimus labiau remtis faktais, statistika, apklausų duomenimis, o ne „aš taip manau“.

B. Situacijos analizė ir veiklos planavimas

- **Pokyčio projekto pavadinimas** – aktyvieji ugdymo metodai – mokytojo įgūdis.
- **Ką mums sako duomenys (ŠVIS, NEC, NVMA, LL3, mokyklos...)** pokyčio projekto temos ir veiklos plano pagrindimui?

2018–2019 m. m. priešmokyklinio ugdymo grupes lankė 95,5 proc. vaikų, lankusių ikimokyklinės ugdymo grupes, – galima daryti prielaidą, kad į pradžines klases ateina geriau parengti mokyklai mokiniai.

2017 m. pagerėjo Valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai. Bendras VBE balas – 47,5 lyginant su 2016 m. padidėjo 2,5 (2016 m. – 45,1; 2015 m. – 48,6), matematikos VBE bendras balas – 5,2 (geriausias pasiektas rezultatas (40,8) per šešerius metus laikant matematikos VBE). Pagrindiniu ir aukštesniu lygiu išlaikyta 59,5 proc. VBE (2016 m. – 50 proc., 2015 m. – 62,6). 100 balų įvertinimai: 2017 m. – 15, 2016 m. – 7, 2015 m. – 10. Apibendrintas VBE balas 2017 m. buvo aukštesnis negu 2016 m. rajono abiturientų, tačiau žemesnis už šalies.

Apibendrintas VBE balas (vidutinio VBE balų skaičiaus, abiturientui, ir bendro VBE balų vidurkio suma)

	rajono	šalies
2015 metai	215,3	212,2
2016 metai	203,0	195,1
2017 metai	208,1	211,0

Ketverius metus bendrojo ugdymo mokyklos dalyvavo Nacionalinio egzaminų centro organizuotame Standartizuotų testų (ST) ir Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime (NMPP). 2017 m. buvo vykdomas 2, 4, 6 ir 8 klasių mokinių lietuvių kalbos (skaitymas ir rašymas), matematikos, pasaulio pažinimo, socialinių ir gamtos mokslų žinių patikrinimas. Klaipėdos r. savivaldybės mokyklų 2, 4, 6 ir 8 kl. mokinių mokymosi pasiekimų rezultatai, išskyrus 2 kl. skaitymo ir rašymo, 6 kl. matematikos, buvo geresnės už šalies mokinių. Pažangos pokytis per ketverius metus pasiektas ketvirtokų matematikos, skaitymo, rašymo ir pasaulio pažinimo dalykuose. Žymiai pagerėjo matematikos žinių lygis. Neženkliai kilo skaitymo rezultatas, tik 0,8 proc., rašymas pagerėjo – 10,4 proc.

Aštuntokų matematiniai gebėjimai per ketverius metus išliko beveik stabilūs, 13 proc. pagerėjo pagrindiniu ir aukštesniu lygiu įvertintų mokinių dalis iš rašymo, socialiniai mokslų pasiekimų lygis kito nežymiai.

Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyrius ir Švietimo centras iš Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 9 prioriteto „Visuomenės švietimas ir žmogiškųjų išteklių potencialo didinimas“ gavo finansavimą projektams: „Atvirkščia pamoka” – kiekvieno mokinio pažangai” (projekto vertė – 89.425,58 Eur) ir „Motyvuoti mokytojai ir tėvai, – motyvuoti mokiniai” (projekto vertė – 114.806,83 Eur). Projektų veiklose dalyvaus 10 bendrojo ugdymo mokyklų. Projektų tikslai: pagerinti pradžinių klasių mokinių rašymo ir 5–8 klasių mokinių matematinius gebėjimus.

2017 m. logopedo ir/ar specialiojo pedagogo, psichologo pagalba teikiama visose švietimo įstaigose, kuriose vykdomos ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programos.

Bendrojo ugdymo mokyklų veiklos kokybės įsivertinimo įžvalgos 2016–2017 m. m.

1. 2016–2017 m. m. išskirti kaip stiprieji veiklos aspektai: perspektyva ir bendruomenės susitarimai; aplinkų bendrakūra; orientavimasis į mokinių poreikius; vertinimas ugdymui; ir kt.

2. 2016–2017 m. m. mokyklos išskiria silpnuosius veiklos aspektus: mokinių pasiekimai ir pažanga; bendradarbiavimas su tėvais; ugdymo(si) organizavimas ir kt.

3. 2016–2017 m. m. mokyklos tobulino: mokinio pasiekimai ir pažanga; mokyklos pasiekimai ir pažanga; įranga ir priemonės ir kt.

ŠMM ir Švietimo aprūpinimo centro parengtoje 2018 m. Švietimo būklės apžvalgoje (pagal 2014–2017 m. lyginamąją analizę) Klaipėdos rajono savivaldybei pateiktos *rekomendacijos*:

- Skatinti mokytojų profesinį augimą tobulinant mokymo nuostatas ir būdus, mokinio pažangos stebėjimą ir vertinimą.
- Remiantis mokinių pasiekimų patikrinimo (VBE, PUPP, NMPP) duomenimis, siekti geresnių mokymosi rezultatų (rašymo – pradinis, lietuvių k. ir matematikos – pagrindinis, matematikos, istorijos, geografijos, chemijos, IT – vidurinis).
- Kryptingai ugdyti gabius ir talentingus mokinius.
- Stiprinant mokytojų patarėjų (mentorių) veiklą, bendradarbiaujant su aukštosiomis mokyklomis, ieškoti priemonių ir būdų įdarbinti jaunos pedagogus.

Išvada. 2017 m. pagerėjo Valstybinių brandos egzaminų (VBE) rezultatai . 2017 m. NMPP 2, 4, 6, 8 klasių rezultatai geresni negu šalies mokinių, išskyrus 2 klasės skaitymo ir rašymo, 6 klasės matematikos. Konstatuojamas ketverių metų ketvirtokų visų tikrintų dalykų pažangos pokytis pagal pasiekimų lygius, aštuntokų trejų metų – matematikos, rašymo, socialinių mokslų. Ugdymo kokybės gerinimui parengti 2 ES struktūrinių fondų lėšų ir Savivaldybės bendrai finansuojami projektai. Konstatuojant daugelyje sričių padarytą pažangą, tenka pripažinti, kad kaip silpnieji rajono mokyklų veiklos aspektai išlieka šie: mokinių pasiekimai ir pažanga; bendradarbiavimas su tėvais; ugdymo(si) organizavimas tobulinant mokymo nuostatas ir būdus, mokinio pažangos stebėjimas ir vertinimas. Išlieka gana prasti nemažos dalies rajono mokyklų PUPP rezultatai, mokytojų gebėjimas diferencijuoti ir individualizuoti ugdymo turinį, pamokas vesti aktyviaisiais ugdymo metodais, nemotyvuotųjų mokinių skaičiaus ir patyčių mokyklose nemažėjimas.

- **Koks yra mūsų projekto tikslas?** Pasiiekti, kad Z kartos mokinių psichologijos pažinimas, aktyviųjų ugdymo metodų žinojimas ir mokėjimas jais dirbti mokytojui taptų įgūdžiu.
- **Kuo kuriamas projektas bus svarbus savivaldybės švietimo sistemai, švietimo įstaigoms, mokytojams ir vadovams, siekiant mokinio mokymosi sėkmės ir pažangos?**

Kuriamas projektas jau sutelkė būrį įvairių rajono švietimo įstaigų lyderių – mokytojų ir vadovų, kurie, vykdydami ir viešindami projekto veiklas, patys tobulina lyderystės gebėjimus ir į projekto veiklas tiesiogiai ir netiesiogiai įtraukia kitus savo institucijų pedagoginius darbuotojus, skatina jų lyderystę; projekto veiklų galutinis tikslas – mokinių pasiekimų gerinimas, kuriam poveikį turėtų teikti pedagogų – mokytojų ir vadovų – lyderystės gebėjimų reiškinys, mokinių gera savijauta pamokose, kai atliepia mokinių poreikius, gebėjimus bei polinkius. Kitas svarbus aspektas – pradėtų veiklų tvarumas, kurį garantuoja lyderystės gebėjimai.

- **Kokie yra pokyčio projekto įgyvendinimo etapai, pagrindinės veiklos, dalyviai?**

* įžanginis renginys, vedamas projekto vadovų, kuratorės, kuriame dalyvavo projekto tyrėjų grupė, rajono verslininkai, Švietimo skyriaus darbuotojai, švietimo įstaigų atstovai, mokiniai;

* konsultacijos su konsultante dr. A. Miniotaite, kuratore O. Saraniene, tyrimo grupės atstovai (jau įvyko 5 konsultacijos);

* kūrybinės komandos vadovas dalyvavimas visų regionų projekto dalyvių pasitarimuose - mokymuose;

* projekto veiklos viešinamos rajono „Bangos“ laikraštyje, el. svetainėje „Mano Gargždai“ , rajono Savivaldybės administracijos bei Švietimo centro el. svetainėse;

* projekto tyrėjų komandos atlikto profesinio kapitalo tyrimo šešiose rajono švietimo įstaigose analizė lyginant savo įstaigos rodiklius su viso rajono 6 įstaigų apibendrintais ir Vakarų Lietuvos 15 savivaldybių rezultatais;

* penkių rajono pedagogų mokymasis formaliosiose studijose ISM, kuturiolikos - neformaliosiose studijose;

* kūrybinės komandos narių pasitarimai – kartą per mėnesį;

* projekto veikloje tiesiogiai dalyvaujančių įstaigų iniciatyvos (Gargždų „Kranto“ ir Lapių pagrindinės mokyklos lapkričio mėnesį sutarė mokymosi tikslais vieną dieną apsikeisti keturiais mokytojais, Gargždų „Vaivorykšės“ gimnazija per mokinių atostogas kitų mokyklų mokytojus kvietė į virtualių erdvių panaudojimo mokymosi procese praktikumą – seminarą. Mokyklose jau vyksta tarpusavio mokytojų dalinimasis patirtimi pamokose taikant aktyviuosius ugdymo metodus);

* nacionalinio projekto vadovų organizuojami mokymai Kūrybinės komandos nariams, plačiau rajono švietimo bendruomenei – numatyti 8 mokymai: 4 vadybos ir 4 pedagogikos;

* kūrybinės komandos narių stažuotės Lietuvoje ir užsienyje.

• **Kokie yra siekiami rezultatai bei sėkmės rodikliai?**

Nustatėme tokius siektinus rezultatus:

1. rajone vedama šiuolaikiška pamoka;
2. pasikeitęs mokytojo požiūris į darbą: mokytojas išlaisvėjęs ir kūrybiškas;
3. vaiko sėkmė – pasitenkinimas;
4. mokytojų, mokyklų bendradarbiavimas – patirties mainai;
5. mokyklų vadovų parama mokytojų mokymuisi, eksperimentams, naujoviškai veiklai.

Sėkmės rodikliai, rodantys tai, kas pasiekta:

Gera šiuolaikiška pamoka:

- * visi mokiniai daro pažangą;
- * Mokiniai ir mokytojai supranta ką ir kodėl daro;
- * pamokoje dominuoja vaikai;
- * pamokoje nėra elgesio problemų;
- * pamoka pradedama nuo iššūkių, pedagoginė provokacija – šiuolaikinio mokytojo įgūdis;
- * klasė – draugiška ir saugi vieta;
- * nebegalioja seni standartai.

• **Kokie yra savivaldybės švietimo bendruomenės mokymosi poreikiai?**

LL3 projekto kūrybinė grupė išgrynino tokias temas:

Pedagogikos srityje:

- * gebėjimas sudominti vaiką pamokoje;
- * šiuolaikinė pamoka;
- * šiuolaikinės pamokos planavimas;
- * vaikų pažinimas ir mokytojo bendravimas su vaikais.

Vadybos srityje:

- * mokytojų lyderystė;
- * mokytojų motyvavimas;
- * pasitikėjimo kultūros kūrimas organizacijoje;
- * efektyvus vadovavimas švietimo organizacijai.

Klaipėdos rajono švietimo centro specialistų 2017 m. atlikto tyrimo duomenimis, dauguma pedagogų prioritetą teikia praktiniams mokymams.

56 % - mokytojų praktikų gerosios patirties sklaida;

54 % - seminarai, paskaitos, kuriuos veda kvalifikuoti lektoriai;

51 % - metodiniai užsiėmimai su kolegomis praktiniais išbandant įvairius metodus, medžiagą;

36 % - kolegų atvirų pamokų ir veiklų stebėjimas ir aptarimas;

20 % - savišvieta;

9 % - nuotolinis mokymasis.

- **Kaip panaudosime LL3 projekto teikiamas mokymosi galimybes savivaldybės švietimo ir ne švietimo bendruomenei?**

Planuojame į numatytus aštuonių temų mokymus, vedamus švietimo ekspertų, kvieti ne tik projekte dalyvaujančius švietimiečius, bet ir mokinių tėvus, vyresnių klasių mokinius, kitus rajono bendruomenės atstovus, šiuose ir kituose mokymuose išsakytus pagrindinius teiginius viešinti per įvairius žiniasklaidos kanalus. Lapkričio mėnesį pradedamas rajono Švietimo centro (kurio darbuotoja yra kūrybinės komandos narė) inicijuotas pasaulinių lyderystės guru leidinių pristatymas – aptarimas švietimo įstaigų vadovams.

- **Ko išmokome dirbdami su konsultantais?** Dar labiau patobulinome darbo grupėje įgūdžius, mokėjimus dirbti su duomenimis ir tuos duomenis panaudoti būsimų veiklų modeliavimui ir analizei.